Informacija o gospodarskim, financijskim i monetarnim kretanjima

srpanj 2025.

Sažetak

Gospodarska aktivnost europodručja u prvom je tromjesečju 2025. porasla za 0,6% u odnosu na prethodno tromjesečje, što je znatno više od prve procjene europskoga statističkog ureda Eurostata i prethodnih očekivanja, a u drugom se tromjesečju očekuje vidljivo usporavanje rasta (Slika 1.). Snažnom rastu na početku godine uvelike je pridonio pojačani izvoz, poglavito farmaceutskih proizvoda iz Irske i Njemačke u SAD, neposredno prije povećanja carina. Isključujući Irsku bruto domaći proizvod europodručja porastao je za 0,3% na tromjesečnoj razini. Većina procjena za drugo tromjesečje pokazuje da bi se rast u europodručju mogao primjetno usporiti u uvjetima visoke neizvjesnosti, trgovinskih napetosti te iščezavanja učinaka pojačanog izvoza početkom godine (Slika 2.). Tako je industrijska proizvodnja oslabjela na početku drugog tromjesečja s visoke razine dosegnute u prvom tromjesečju, a na usporavanje gospodarstva sredinom ove godine upućuju i dostupni anketni pokazatelji. Tako se indeks ekonomskog raspoloženja (ESI) u drugom tromjesečju znatno smanjio u odnosu na prosjek prva tri mjeseca te se nalazi znatno ispod svoga dugoročnog prosjeka. Nadalje, indeks menadžera nabave (PMI) u drugom je tromjesečju ostao nepromijenjen u odnosu na prosjek prva tri mjeseca ove godine te se nalazi samo blago iznad granice koja upućuje na stagnaciju. Stagnacija indeksa odražava pogoršanje u uslužnom sektoru, što je u potpunosti nadomješteno rastom indeksa menadžera nabave u industriji, iako se on i nadalje nalazi u području koje označuje kontrakciju. S druge strane, pozitivna kretanja vidljiva su u građevinskoj aktivnosti, koja se u travnju jako ubrzala.

Prema prvoj procjeni Eurostata ukupna inflacija u europodručju blago se ubrzala na 2,0% u lipnju, nakon 1,9% u svibnju. Pritom je veći doprinos cijena energije ukupnoj inflaciji donekle poništen manjim doprinosom cijena hrane (Slika 3.). Tako se u lipnju, pod znatnim utjecajem nepovoljnog učinka baznog razdoblja, godišnja stopa pada cijena energije povećala na –2,7% s –3,6% u svibnju. Suprotno tome, inflacija cijena hrane blago se usporila (na 3,1% s 3,2% u svibnju) odražavajući usporavanje inflacije cijena prerađenih prehrambenih proizvoda. Temeljna inflacija (koja isključuje cijene energije i hrane) u lipnju se zadržala na 2,3%, pri čemu se inflacija cijena usluga malo povećala, dok se inflacija cijena robe smanjila. Tako se inflacija cijena usluga ubrzala s 3,2% u svibnju na 3,3% u lipnju, no i nadalje je osjetno niža nego krajem 2024. godine (4,0%), uvelike zahvaljujući usporavanju rasta plaća. S druge strane, u uvjetima blagih inflatornih pritisaka koji proizlaze iz kretanja proizvođačkih i uvoznih cijena potrošačkih dobara, druga glavna komponenta temeljne inflacije, inflacija cijena industrijskih proizvoda, usporila se na 0,5% u lipnju (s 0,6% u svibnju).

Visokofrekventni pokazatelji za Hrvatsku upućuju na znatno ubrzavanje tekuće ekonomske aktivnosti u drugom tromjesečju nakon stagnacije na početku godine. Realni BDP Hrvatske u drugom bi se tromjesečju mogao povećati za 1,2% u odnosu na početak 2025., a na godišnjoj bi se razini rast mogao ubrzati na 3,0%, s 2,9%, koliko je iznosio u prvom tromjesečju (Slika 4.). U travnju je snažno povećan indeks obujma građevinskih radova te je bio za 2,2% veći u odnosu na prosjek prethodnog tromjesečja. Također, u prva dva mjeseca drugog tromjesečja ojačao je i rast realnog prometa od trgovine na malo, nakon što je u prvom tromjesečju bojkot maloprodajnih lanaca prigušio razinu prometa. Ipak, kretanja u trgovini na malo tijekom svibnja bila su relativno slaba (pad od –1,5% na mjesečnoj razini), što je vjerojatno povezano s padom turističkih noćenja i dolazaka na godišnjoj razini, dok nastavak snažnog rasta realnih naknada zaposlenima i visoke razine indeksa pouzdanja potrošača upućuju na snažnu osobnu potrošnju. Relativno slabi fizički pokazatelji u turizmu tijekom svibnja mogu se uvelike povezati s kasnijim blagdanima ove godine, na što upućuju kretanja u lipnju, kada je broj dolazaka stranih turista povećan za 11,4%, dok je broj noćenja porastao za 13,9% u odnosu na isto razdoblje lani. Promatran od početka godine do kraja lipnja, broj noćenja turista povećan je za 4,0%, a u drugom tromjesečju za 5,7% u odnosu na isto razdoblje prošle godine (Slika 5.). S druge strane, obujam industrijske proizvodnje u svibnju se smanjio za 2,9% na mjesečnoj razini, dok je u travnju i svibnju ukupno bio niži za 1,0% u usporedbi s prvim tromjesečjem ove godine. Međutim, taj pad u cijelosti je rezultat smanjenja u segmentu proizvodnje i opskrbe električnom energijom, plinom, parom i klimatizacijom, koje su vrlo kolebljive komponente. Nasuprot tome, proizvodnja u prerađivačkoj industriji povećana je za 1,3% u odnosu na prethodno tromjesečje te je rast bio široko rasprostranjen.

Tijekom drugog tromjesečja rast zaposlenosti nastavio se

Slika 1. Tromjesečne stope rasta realnog BDP-a u europodručju

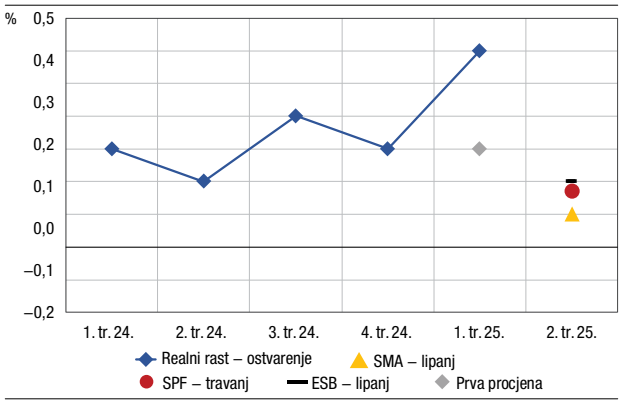

Napomena: Kratica ESB – lipanj odnosi se na ESB-ove projekcije realnog rasta europodručja iz lipnja 2025. (engl. *Macroeconomic Projection Exercise,* MPE). Kratice SMA (engl. *Survey of Monetary Analysts*) i SPF (engl. *Survey of Professional Forecasters*) odnose se na rezultate ESB-ovih anketa tržišnih sudionika iz lipnja i travnja 2025.
Izvori: Eurostat; ESB

Slika 2. Pokazatelji neizvjesnosti

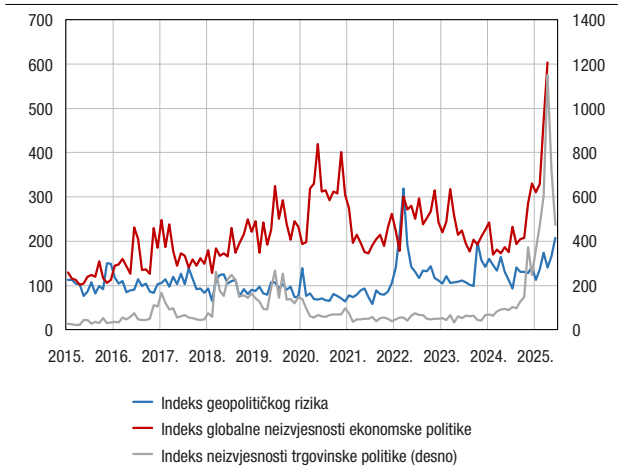

Izvori: Bloomberg; Caldara i Iacoviello (2022.); Goldman Sachs research

Slika 3. Pokazatelji inflacije u europodručju

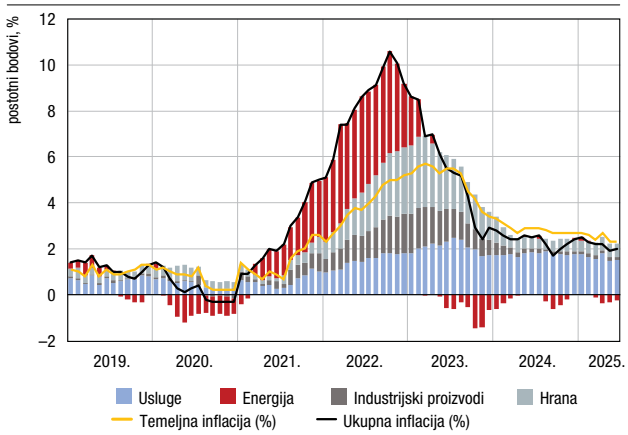

Napomena: Temeljna inflacija mjerena je harmoniziranim indeksom potrošačkih cijena koji isključuje cijene energije, hrane, alkohola i duhana.
Izvori: Eurostat; izračun HNB-a

Slika 4. Tromjesečni bruto domaći proizvod

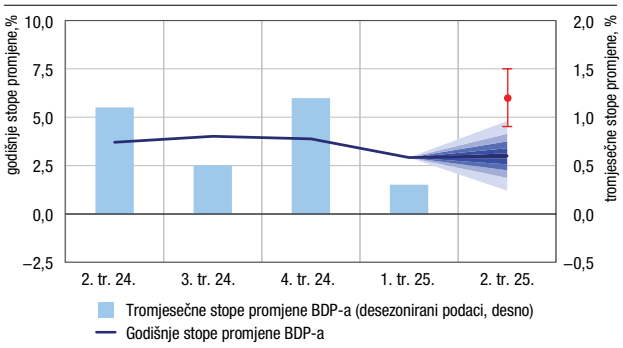

Napomena: Ocjena za drugo tromjesečje 2025. odnosi se na Mjesečni pokazatelj realne gospodarske aktivnosti HNB-a (opširnije o izračunu MRGA-e vidi u Istraživanjima HNB-a I-42 "Brza procjena BDP-a upotrebom dostupnih mjesečnih indikatora", autora D. Kunovca i B. Špalata). Modeli su procijenjeni na osnovi podataka objavljenih do 30. lipnja 2025. Crvena točka označuje ocjenu tromjesečne promjene realnog BDP-a, uz povijesne pogreške procjene u rasponu od ± jedne standardne devijacije.
Izvori: DZS (sezonska prilagodba HNB-a); izračun HNB-a

usporavati, kao i smanjenje nezaposlenosti, dok se rast plaća blago ubrzao u odnosu na prvo tromjesečje. U svibnju 2025. zaposlenost je u Hrvatskoj stagnirala te se tijekom travnja i svibnja rast zaposlenosti u odnosu na siječanj i veljaču usporio na 0,4% (u usporedbi s prosječnih 0,9% u prvome tromjesečju). Pritom se rast zaposlenosti u javnoj upravi, obrazovanju, zdravstvu i socijalnoj skrbi (djelatnosti O, P i Q) samo blago usporio s vrlo visoke razine (0,7% u drugom u usporedbi s 1,0% u prvom tromjesečju), dok je usporavanje rasta zaposlenosti u ostatku gospodarstva bilo znatno izraženije (na 0,2% u usporedbi s 0,9% ostvarenih u prvom tromjesečju). Usporavanje rasta ukupne zaposlenosti u drugom tromjesečju donekle odražava nižu razinu zaposlenosti u industriji, uslugama prijevoza te djelatnostima pružanja smještaja i hrane. Usporavanje mjesečne dinamike rasta zaposlenosti odrazilo se i na malo sporiji pad nezaposlenosti. U svibnju je broj nezaposlenih bio manji za 0,1% u odnosu na travanj, kada je zabilježen pad od 1,9% na mjesečnoj razini. Registrirana stopa nezaposlenosti u travnju i svibnju iznosila je 4,6%, dok je prosječan broj nezaposlenih iznosio 83.138 (sezonski prilagođeni podaci). Nakon snažnoga mjesečnog povećanja u travnju, što dijelom odražava jednokratne isplate u djelatnosti emitiranja programa[1], u svibnju su se plaće malo smanjile. No, promatraju li se prva dva mjeseca drugog tromjesečja, rast prosječne plaće blago se ubrzao u odnosu na prvo tromjesečje (porast od 2,7% u odnosu na 2,6% u prvom tromjesečju). Pritom se rast plaća ubrzao (3,3%) u djelatnostima koje približno odgovaraju javnom sektoru (O, P i Q), dok se rast plaća blago usporio u ostatku gospodarstva, ali je ostao snažan (2,6%) (Slika 6.). Na godišnjoj razini prosječna nominalna bruto plaća u drugom tromjesečju porasla je za 9,5%, dok je njezina realna vrijednost bila viša za 6,0% (Slika 7.).

Inflacija u Hrvatskoj u lipnju 2025. blago se ubrzala u odnosu na prethodni mjesec, poglavito kao rezultat pojačanih nepovoljnih baznih učinaka i jačanja tekućih pritisaka kod cijena energije, što je povezano s poskupljenjem sirove nafte na svjetskom tržištu. Prema prvoj procjeni inflacija mjerena harmoniziranim indeksom potrošačkih cijena (HIPC) u lipnju se blago ubrzala, na 4,4% s 4,3% ostvarenih u svibnju (Slika 8.), čemu je najviše pridonijelo izraženo ubrzavanje inflacije cijena

Slika 5. Visokofrekventni pokazatelji gospodarske aktivnosti u Hrvatskoj

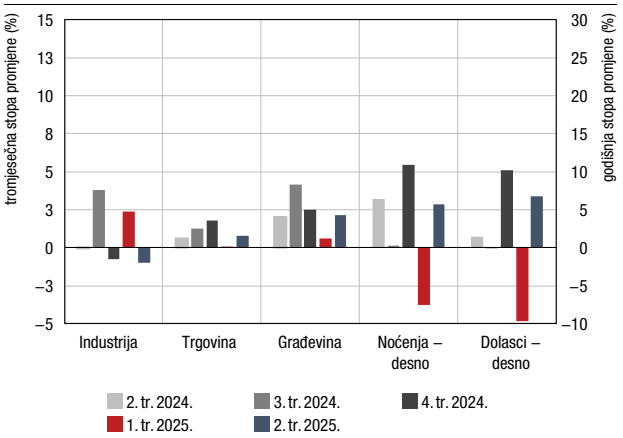

Napomena: Podaci za drugo tromjesečje 2025. za industriju i trgovinu odnose se na travanj i svibanj, a za građevinu za travanj 2025.
Izvori: DZS; eVisitor

Slika 6. Nominalne bruto plaće
mjesečna stopa promjene

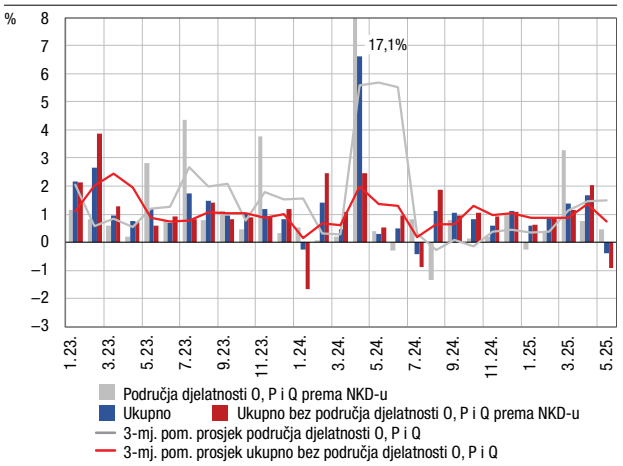

Izvori: DZS; izračun HNB-a (sezonska prilagodba HNB-a)

1 Početkom 2025. Hrvatska radio televizija (HRT) konsolidirana je u skladu s Vladinim Planom konsolidacije rada i poslovanja HRT-a te je s danom 31. ožujka znatan dio zaposlenika prihvatio sporazumne ponude za otpremnine.

Slika 7. Nominalne i realne bruto plaće
godišnja stopa promjene

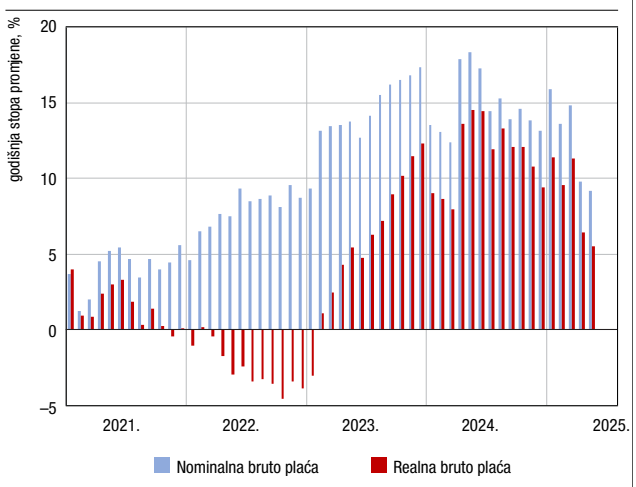

Izvori: DZS, izračun HNB-a

Slika 8. Pokazatelji inflacije u Hrvatskoj

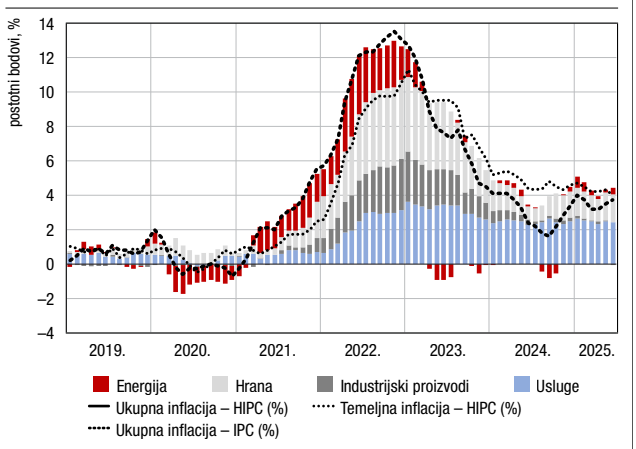

Napomena: Temeljna inflacija mjerena je harmoniziranim indeksom potrošačkih cijena koji isključuje cijene energije, hrane, alkohola i duhana.
Izvori: Eurostat; DZS; izračun HNB-a

Slika 9. Zamasi (momenti) glavnih komponenata inflacije

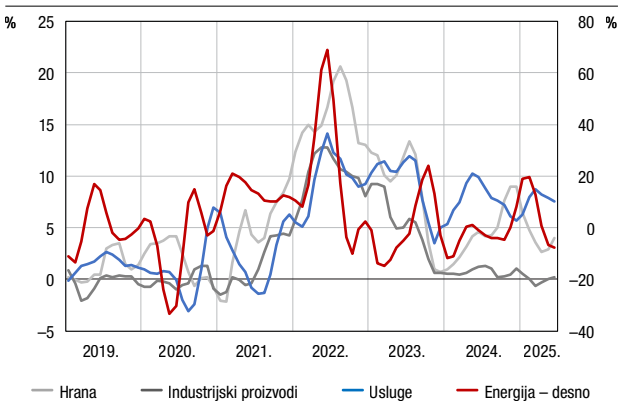

Napomena: Tromjesečna stopa promjene na godišnjoj razini izračunata je iz tromjesečnoga pomičnog prosjeka sezonski prilagođenih harmoniziranih indeksa potrošačkih cijena.
Izvori: Eurostat; izračun HNB-a

Slika 10. Pokazatelji temeljne inflacije

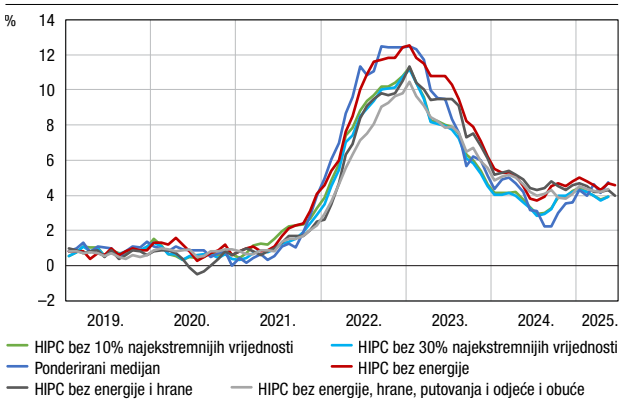

Napomena: Srednja vrijednost bez najekstremnijih vrijednosti (engl. *trimmed mean*) isključuje 5% (15%) potkomponenata (od ukupno 87 potkomponenata) s najvećim i najmanjim godišnjim stopama promjene. Ponderirani medijan isključuje sve osim ponderirane srednje točke distribucije promjena cijena.
Izvori: Eurostat; izračun HNB-a

energije. Nakon što je u prethodna dva mjeseca iznosila 1,4%, inflacija cijena energije u lipnju se ubrzala na 3,0% kao rezultat pojačanih tekućih pritisaka zbog znatnog poskupljenja sirove nafte na svjetskom tržištu, koje se prelilo na maloprodajne cijene naftnih derivata, kao i nepovoljnih baznih učinaka zbog izraženog smanjenja cijena u lipnju prethodne godine koje više ne ulazi u izračun godišnje stope inflacije. Istodobno se inflacija cijena hrane vrlo blago ubrzala, na 5,7%, nakon snažnog ubrzavanja u svibnju na 5,6%. Za razliku od inflacije cijena energije i hrane, temeljna inflacija (koja isključuje cijene energije i hrane) usporila se s 4,3% u svibnju na 4,0% u lipnju (Slika 10.), što je najniža razina temeljne inflacije u malo više od posljednje tri godine. Pritom se godišnja stopa promjene cijena usluga usporila na 7,5% sa 7,6%, a cijena industrijskih proizvoda na –0,2% s 0,3%. Unatoč usporavanju, usluge nastavljaju biti komponenta s najvećim doprinosom ukupnim inflacijskim kretanjima u Hrvatskoj. Ukupnoj inflaciji potrošačkih cijena od 4,4% usluge pridonose s 2,4 postotna boda, a hrana s 1,6 postotnih bodova. Visoka inflacija cijena usluga uvelike odražava robusnu domaću potražnju i zategnuto tržište rada uz i nadalje visok rast plaća. Ukupna inflacija mjerena nacionalnim indeksom potrošačkih

Slika 11. Razlika između doprinosa glavnih komponenata ukupnom HIPC-u i IPC-u

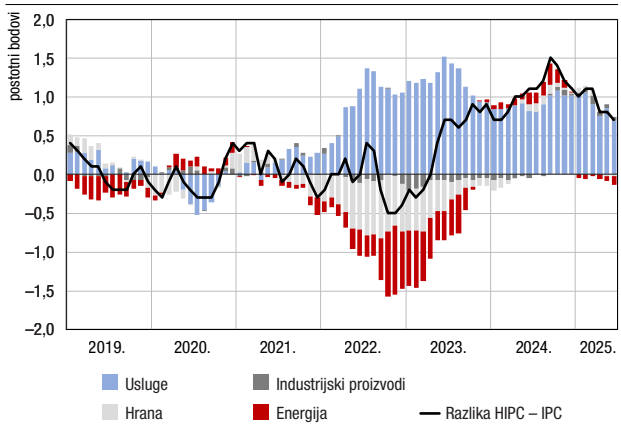

Napomena: Pozitivna (negativna) vrijednost označuje veći (manji) doprinos inflacije cijena određene komponente ukupnoj inflaciji mjerenoj HIPC-om u odnosu na inflaciju mjerenu IPC-om.
Izvori: Eurostat; DZS; izračun HNB-a

Slika 12. Ključne kamatne stope ESB-a

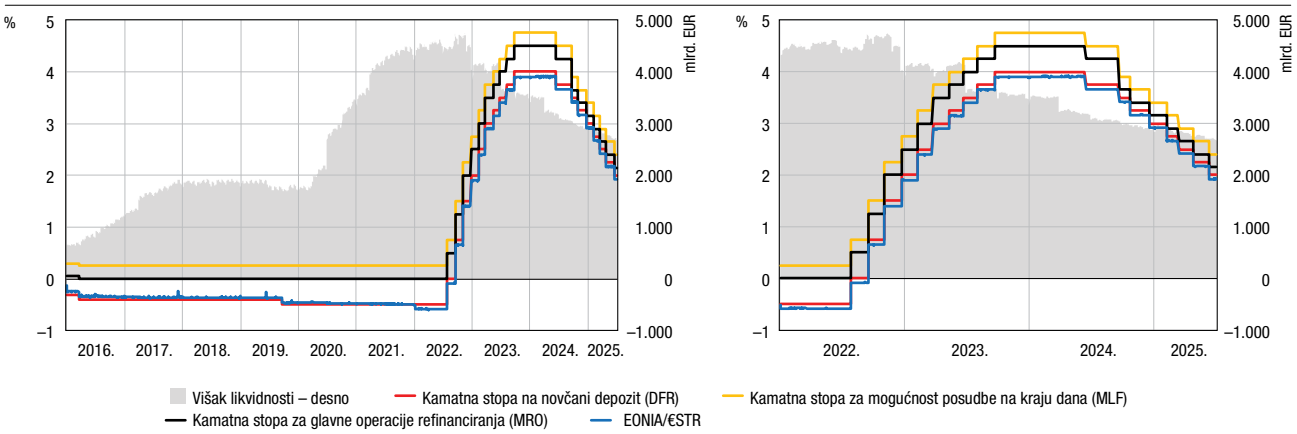

Napomena: Kamatna stopa na novčani depozit (engl. *deposit facility rate*, DFR); mogućnost posudbe na kraju dana (engl. *marginal lending facility*, MLF); glavne operacije refinanciranja (engl. *main refinancing operations*, MRO). Od početka 2022. EONIA se zamjenjuje stopom €STR.
Izvor: ESB

cijena (IPC)[2] ubrzala se s 3,5% u svibnju na 3,7% u lipnju, čemu je najviše pridonijelo ubrzavanje inflacije cijena energije (na 3,0% s 1,5%) te u manjoj mjeri inflacije cijena usluga (na 6,7% sa 6,2%), dok se inflacija cijena hrane samo blago ubrzala (na 5,2% s 5,1%). Nasuprot tome, godišnja se stopa promjene cijena industrijskih proizvoda smanjila (na –0,4% s 0,1%). Razlika između harmoniziranoga i nacionalnog pokazatelja ukupne inflacije u lipnju se blago smanjila u odnosu na prethodni mjesec te je iznosila 0,7 postotnih bodova. Viša inflacija prema harmoniziranom pokazatelju i nadalje proizlazi iz većeg doprinosa cijena usluga (Slika 11.).

Upravno vijeće ESB-a na sastanku održanom 5. lipnja dodatno je smanjilo ključne kamatne stope (Slika 12.). Kamatna stopa na novčani depozit kreditnih institucija kod središnje banke, koja je relevantan pokazatelj monetarne politike ESB-a, tako od 11. lipnja iznosi 2,00%, što je smanjenje od 25 baznih bodova. Upravno vijeće pritom je istaknulo da je inflacija trenutačno na razinama oko srednjoročnog cilja od 2% te da većina pokazatelja temeljne inflacije upućuje na postojano stabiliziranje inflacije na tim razinama. Rast plaća primjetno se smanjuje, iako je i nadalje povišen, a utjecaj porasta troška rada na inflaciju poduzeća ublažavaju nauštrb dobiti. Očekuje se da će neizvjesnost povezana s trgovinskom politikom američke administracije nepovoljno utjecati na poslovna ulaganja i izvoz, osobito u kratkom roku. No, oporavak cijena vrijednosnih papira i smanjenje prinosa na obveznice europskih država smanjili su opasnost da povećana neizvjesnost i kolebljivost cijena na financijskim tržištima pooštre uvjete financiranja. Također, rastuća državna ulaganja u obranu i infrastrukturu u sve će većoj mjeri podupirati rast tijekom srednjeg roka. Zamjetan rast realnih dohodaka u posljednjim godinama i snažno tržište rada, u kombinaciji s povećanom štednjom akumuliranom u proteklom razdoblju, omogućit će veću potrošnju kućanstava, što bi s povoljnijim uvjetima financiranja trebalo pridonijeti otpornosti gospodarstva na globalne šokove. Upravno vijeće odlučno je u tome da postojano stabilizira inflaciju na srednjoročnoj ciljanoj razini od 2%. U sadašnjim uvjetima iznimne neizvjesnosti odluke o primjerenoj razini kamatnih stopa na svakom će se sastanku i nadalje zasnivati na pristiglim podacima (engl. *data-dependent and meeting-by-meeting approach*). Pritom se Upravno vijeće ne opredjeljuje unaprijed za određenu dinamiku promjene stopa.

Bilanca Eurosustava nastavlja se postupno smanjivati (Slika 13.). Banke su sredinom prosinca 2024. otplatile preostale iznose pozajmljene u sklopu ciljanih operacija dugoročnijeg refinanciranja, pa je završio taj dio normalizacije bilance. Portfelj nastao u sklopu programa kupnje vrijednosnih papira (engl. *asset purchase programme, APP*) i portfelj hitnog programa kupnje zbog pandemije (engl. *pandemic emergency purchase programme, PEPP*) Eurosustava nastavljaju se smanjivati umjerenim i predvidivim tempom, pri čemu se glavnice dospjelih vrijednosnih papira APP-a ne reinvestiraju od srpnja 2023., a reinvestiranje PEPP-a završeno je krajem prošle godine. S druge strane, smanjenje bilance ublažava nastavak rasta ostale imovine koja nije vezana uz provođenje monetarne politike. Pritom se porastom u nemonetarnoj imovini posebno ističe zlato, čija se vrijednost u bilanci Eurosustava zamjetno povećala od početka 2024. zbog rasta cijene zlata na financijskim tržištima.

Na financijskim tržištima u lipnju je bilo mirnije nego prethodnih mjeseci. Kamatna stopa €STR spustila se u lipnju za iznos smanjenja ključnih kamatnih stopa ESB-a (25 baznih bodova), na 1,9% (Slika 14.). Slična su kretanja zabilježena i na

Slika 13. Bilanca Eurosustava

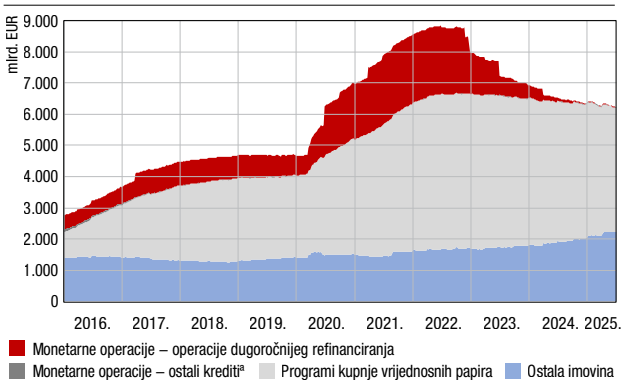

[a] Ostali krediti uključuju glavne operacije refinanciranja, obratne operacije fine prilagodbe, obratne strukturne operacije, mogućnost posudbe na kraju dana i kredite vezane uz poziv na uplatu marže.
Napomena: Sivom i crvenom bojom prikazane su monetarne, a plavom nemonetarne stavke aktive bilance.
Izvor: ESB

2 IPC, za razliku od HIPC-a, ne obuhvaća potrošnju stranih gostiju i institucionalnih kućanstava (poput obrazovnih, zdravstvenih, vjerskih institucija i sl.).

Slika 14. Ključna kamatna stopa ESB-a i prekonoćne tržišne kamatne stope europodručja i Hrvatske

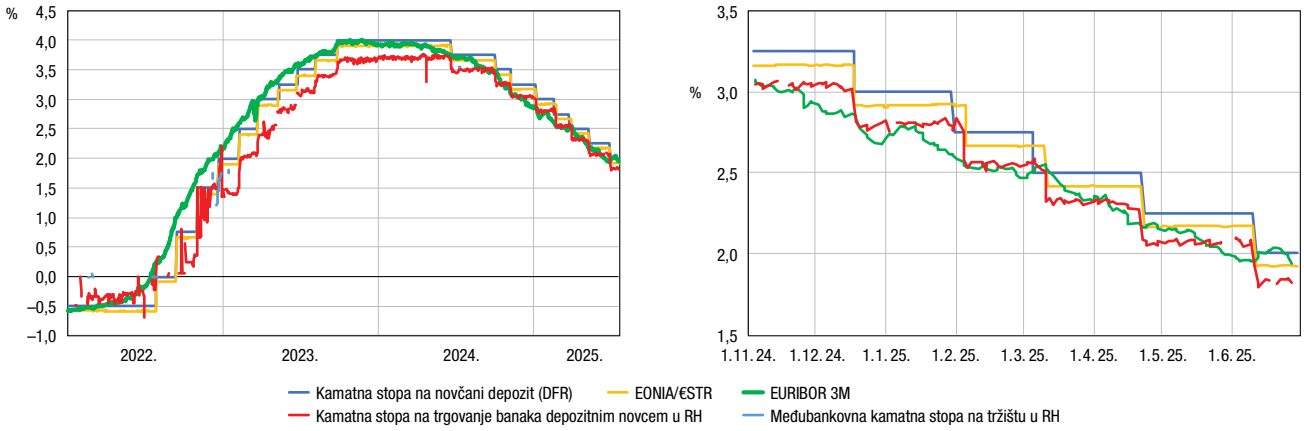

Napomena: DFR (engl. *deposit facility rate*). Od početka 2022. EONIA se zamjenjuje stopom €STR. Prekonoćna kamatna stopa na novčanom tržištu u Hrvatskoj za 2022. zasniva se na eurskim transakcijama. Posljednji je podatak za 30. lipnja 2025.
Izvori: ESB; HNB

hrvatskom novčanom tržištu, gdje se prekonoćna kamatna stopa na trgovanje banaka depozitnim novcem u lipnju spustila na 1,8%. Tržišna očekivanja u vezi s budućim kretanjem ključnih kamatnih stopa ESB-a tijekom lipnja nisu se bitno promijenila. Terminska krivulja stope €STR na dan sastanka Upravnog vijeća ESB-a 5. lipnja pomaknula se prema neznatno višim razinama duž dospijeća u odnosu na kraj svibnja, a na sličnim razinama bila je i na kraju lipnja (Slika 15.). Prinosi na dugoročne državne obveznice europodručja bili su stabilni u lipnju. Prosječan prinos na dugoročne državne obveznice zemalja europodručja ponderiran BDP-om na kraju lipnja iznosio je 3,0%, jednako kao i uoči sastanka Upravnog vijeća ESB-a početkom lipnja (Slika 16.). Prinos na dugoročne obveznice Hrvatske također je ostao gotovo nepromijenjen te je na kraju lipnja iznosio 3,2%. Tečaj eura prema američkom dolaru snažno je aprecirao tijekom proteklih nekoliko mjeseci, a sličan trend nastavio se i u lipnju, kada je na kraju mjeseca dosegnuo 1,17 USD/EUR, što je njegova najviša razina u posljednje gotovo četiri godine. Na pad vrijednosti američkog dolara prema euru u lipnju utjecala su tržišna očekivanja o snažnijem smanjenju ključnih kamatnih stopa Feda, potaknuta među ostalim i podacima o inflaciji u SAD-u objavljenima sredinom lipnja, koji su bili niži od očekivanih. Istodobno su prinosi na dugoročne američke državne obveznice u lipnju pali za 13 baznih bodova.

U svibnju su se kamatne stope na nove kredite poduzećima blago povećale kao i kamatne stope na gotovinske nenamjenske kredite stanovništvu, dok su na stambene kredite ostale nepromijenjene. Prosječna kamatna stopa na novougovorene kredite poduzećima u svibnju je porasla za 2 bazna boda u odnosu na travanj te je iznosila 3,76%, što je za 167 baznih bodova niže nego u prosincu 2023., kada je dosegnut vrhunac kamatnih stopa u posljednjem razdoblju pooštravanja monetarne politike ESB-a (Slika 17.). Stanovništvo se u svibnju zaduživalo po višoj prosječnoj kamatnoj stopi nego u travnju, kada su u pitanju gotovinski nenamjenski krediti (5,83% ili povećanje od 6 baznih bodova u odnosu na travanj), dok su se kamatne stope na stambene kredite zadržale na razini od 2,90%. Tako su se kamatne stope na stambene kredite i u travnju i svibnju stabilizirale na nižoj razini nakon osjetnog smanjenja troška financiranja u prvom tromjesečju ove godine. Pritom, u uvjetima nižih kamatnih stopa nastavili su rasti iznosi novih kredita, a zbog mogućnosti povoljnijeg refinanciranja, volumeni reugovaranja u travnju i svibnju bili su viši u odnosu na početak godine. U odnosu na najvišu razinu u posljednjem ciklusu povećanja ključnih kamatnih stopa ESB-a iz travnja 2024., prosječna kamatna stopa na novougovorene stambene kredite u svibnju ove godine bila je niža za 98 baznih bodova, a na gotovinske nenamjenske kredite za 44 bazna boda u odnosu na najvišu razinu iz siječnja 2024. Nastavile su se postupno i blago spuštati kamatne stope na postojeće kredite poduzećima (na 3,94%) i gotovinske nenamjenske kredite stanovništvu (na 5,94%), a smanjile su se i kamatne stope na postojeće stambene kredite (na 3,09%). Kad je riječ o depozitima, kamatna stopa na prvi put oročene depozite poduzeća u svibnju se smanjila za 11 baznih bodova u odnosu na travanj te je iznosila 1,96%, dok je za stanovništvo ona bila viša za 7 baznih bodova i iznosila je 1,70% (Slika 17.). Neznatno su se smanjile i kamatne stope na ukupne postojeće depozite poduzeća (na 0,52%) i stanovništva (na 0,40%), pri čemu je došlo do blagog smanjenja kamatnih stopa na oročene depozite, dok su kamatne stope na prekonoćne depozite ostale nepromijenjene.

U svibnju su krediti stanovništvu snažno rasli, sličnom dinamikom kao tijekom prethodna dva mjeseca, dok se rast kredita poduzećima nastavio usporavati. Rast kredita

Slika 15. Terminska krivulja stope €STR

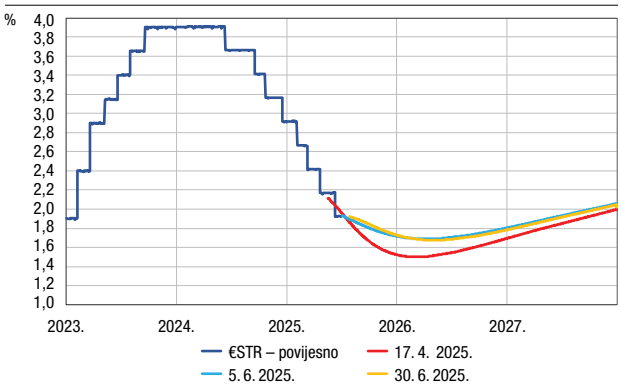

Napomena: Terminska krivulja procjenjuje se s pomoću stope iz promptnoga prekonoćnog indeksiranog ugovora o razmjeni (engl. *overnight indexed swap rate*, OIS). Terminske krivulje označuju odabrane terminske krivulje formirane na dan sastanka Upravnog vijeća ESB-a u travnju 2025. i lipnju 2025. te na dan posljednjega raspoloživog podatka 30. lipnja 2025.
Izvori: Bloomberg; izračun HNB-a

Slika 16. Prinosi na dugoročne državne obveznice s preostalim dospijećem od oko 10 godina

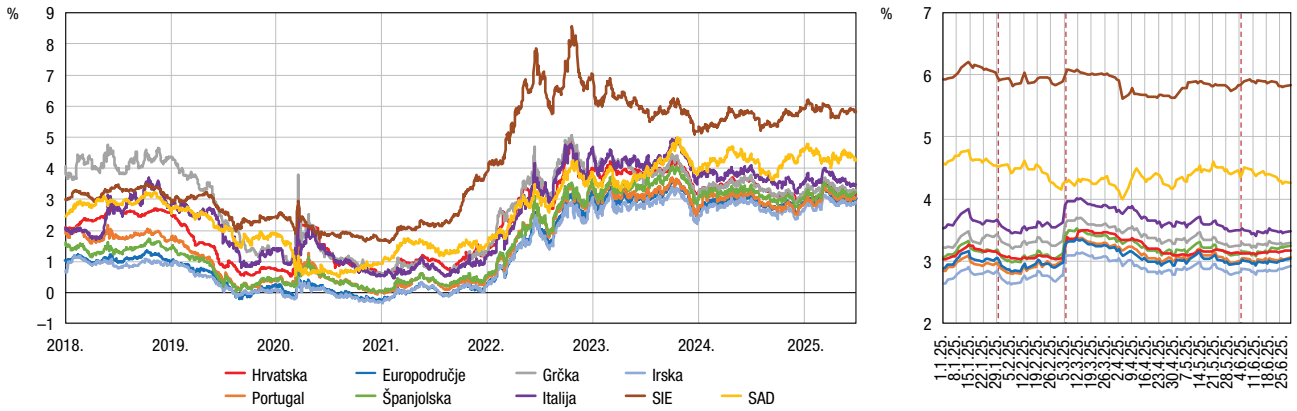

Napomena: SIE – zemlje Srednje i Istočne Europe (Češka, Mađarska, Poljska i Rumunjska); prinosi za europodručje i SIE ponderirani su udjelom u BDP-u uključenih zemalja. Europodručje ne uključuje podatke za Estoniju, Letoniju, Luksemburg i Maltu. Crvenim isprekidanim linijama označeni su sastanci Upravnog vijeća ESB-a u prikazanom razdoblju. Posljednji je podatak za 30. lipnja 2025.

Izvori: Bloomberg; Eurostat; izračun HNB-a

Slika 17. Kamatne stope na prvi put ugovorene kredite te oročene depozite poduzeća i stanovništva

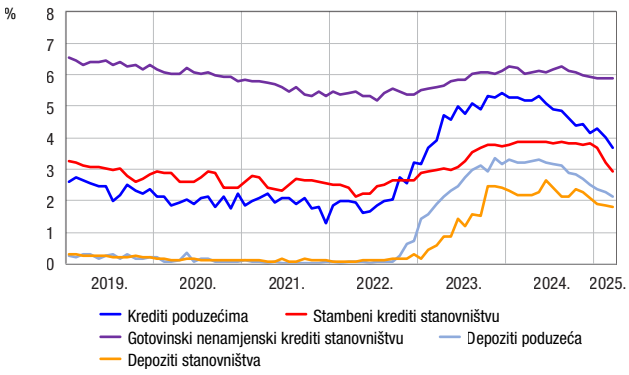

Napomena: Podaci do prosinca 2022. odnose se na kredite odnosno depozite u kunama, kunama s valutnom klauzulom uz euro i u eurima, a od siječnja 2023. na kredite i depozite u eurima. Podaci se odnose na prvi put ugovorene kredite odnosno prvi put oročene depozite, pri čemu su kod depozita isključena oročenja do jednog mjeseca.

Izvor: HNB

Slika 18. Krediti i depoziti poduzeća i stanovništva
godišnje stope promjene, na osnovi transakcija

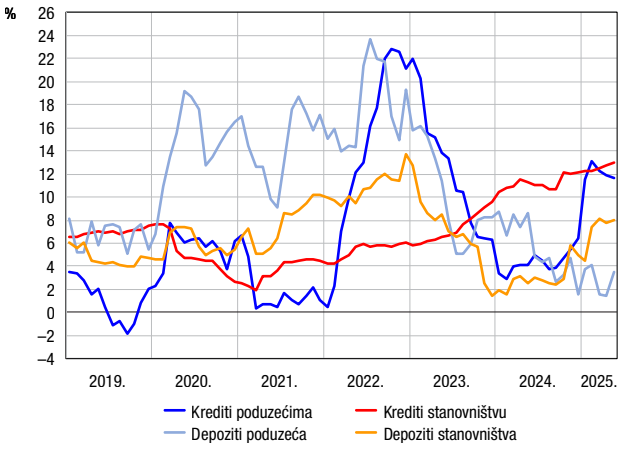

Izvor: HNB

stanovništvu odraz je nastavka snažnog povećavanja stambenih kredita (184 mil. EUR ili 1,5%) potaknutog povoljnijim uvjetima financiranja, dok su gotovinski nenamjenski krediti porasli malo slabije nego tijekom prethodna dva mjeseca (118 mil. EUR ili 1,2%). Na godišnjoj razini rast ukupnih kredita stanovništvu dosegnuo je u svibnju 13,0%, nakon 12,7% u travnju (Slika 18.), čemu je pridonijelo ubrzavanje godišnjeg rasta stambenih kredita s 10,7% na 11,6%, dok se u isto vrijeme rast gotovinskih nenamjenskih kredita blago usporio s 15,2% na 14,9% zbog učinka baznog razdoblja, odnosno malo snažnijeg porasta ovih kredita u istom mjesecu prošle godine. Slabiji rast kredita poduzećima u svibnju, vidljiv u većini djelatnosti, pridonio je usporavanju godišnje stope rasta s 11,9% na 11,7%.

U svibnju su porasli i depoziti domaćih sektora kod kreditnih institucija (isklj. opću državu), za 0,8 mlrd. EUR ili 1,3%. Uz rast kredita domaćim sektorima, na povećanje depozita utjecao je i rast neto potraživanja od središnje države, uglavnom zbog smanjenja depozita države kod HNB-a. Suprotno, u smjeru ublažavanja porasta depozita djelovalo je smanjenje neto inozemne aktive monetarnih institucija. U strukturi domaćih depozita, svibanjsko povećanje u cijelosti je odraz porasta prekonoćnih depozita, i to ponajviše poduzeća, dok su se oročeni depoziti samo blago smanjili. Rast ukupnih domaćih depozita rezultirao je ubrzavanjem godišnje stope rasta sa 7,2% u travnju na 7,8% u svibnju. Udio oročenih depozita u ukupnim depozitima za poduzeća nastavlja oscilirati oko razina dosegnutih tijekom prošle godine te je u svibnju iznosio 28,1%, a za stanovništvo se, nakon dosegnutog vrhunca polovinom prošle godine (29,2%), kontinuirano postupno smanjuje te je u svibnju pao na razinu od 26,1%. Usto, građani su krajem svibnja i tijekom lipnja u državne trezorske zapise uložili 0,8 mlrd. EUR na rok od 1 godine i 1,0 mlrd. EUR na rok od tri mjeseca. Time je država refinancirala 0,6 mlrd. EUR dospjelih jednogodišnjih trezorskih zapisa i 0,8 mlrd. EUR trezorskih zapisa izdanih u ožujku ove godine. Stanje "narodnih" vrijednosnih papira u svibnju se povećalo za 0,4 mlrd. EUR u odnosu na travanj te je iznosilo oko 3,9 mlrd. EUR, a na kraju lipnja oko 4,0 mlrd. EUR.